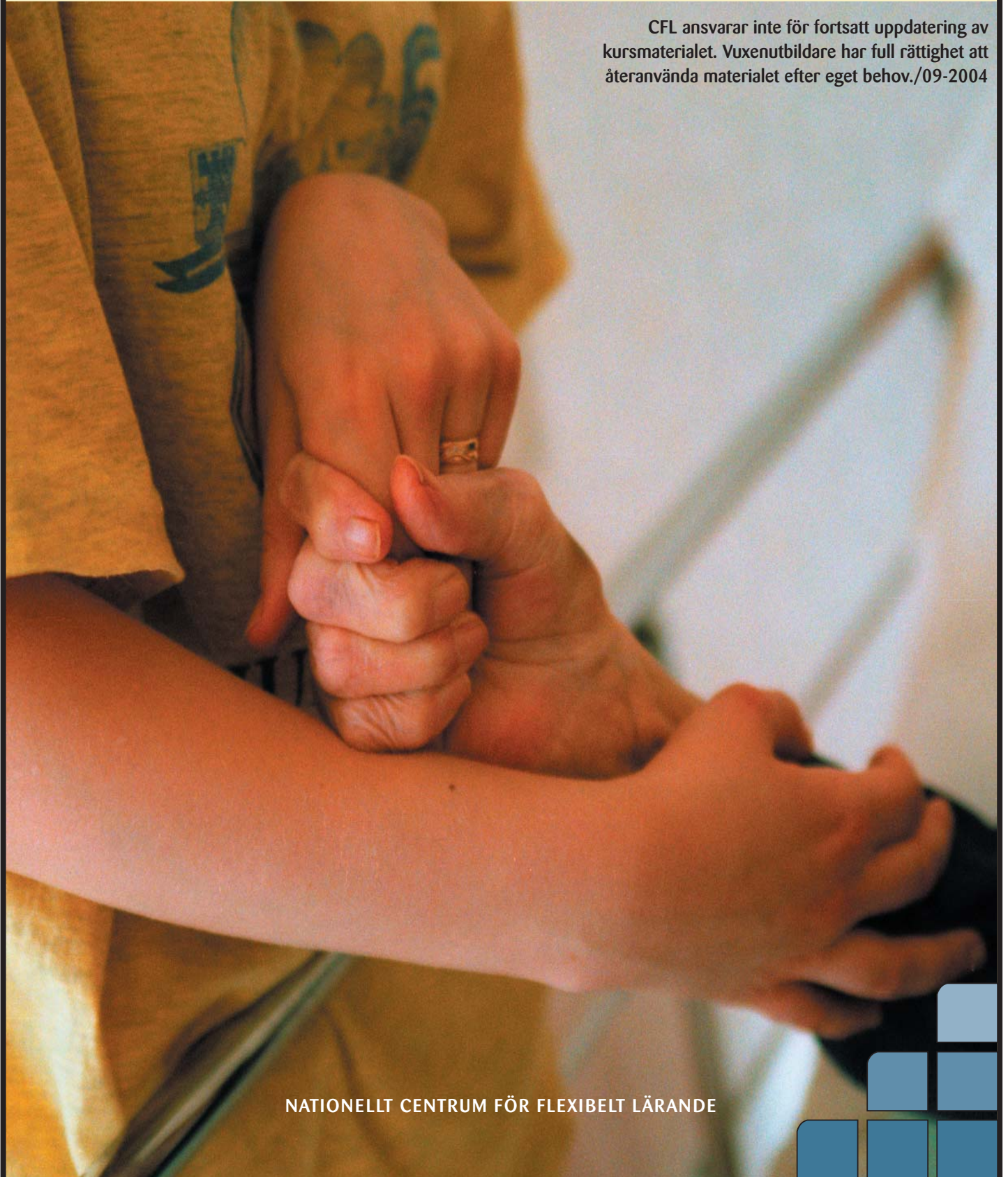

Sjukvård

OMVÅRDNAD

CFL ansvarar inte för fortsatt uppdatering av kursmaterialet. Vuxenutbildare har full rättighet att återanvända materialet efter eget behov./09-2004

Innehåll

	Sidan
Välkommen till studier i kursen	
Sjukvård	4
Kursmaterial	5
Studieråd	5
Mål	6
Betygskriterier	7
Studiehandledningens uppläggnig	8 - 9
Studieenhet 1	10 - 12
Studieenhet 2	13
Studieenhet 3	14
Studieenhet 4	15
Studieenhet 5	16
Studieenhet 6	17
Studieenhet 7	18 - 19
Studieenhet 8	20 - 21
Information om Arbetsplatsförlagd utbildning	22 - 25
Litteraturförteckning	26
Bilaga 1 Undervisningsplan APU	
Bilaga 2 Bedömningspunkter	
Bilaga 3 Informationsbrev till handledarna	
Bilaga 4 Hendersons ”14 punkter”	
Bilaga 5 Hur arbeta med studiearbetena?	
Bilaga 6 VIPS-folder	

Välkommen

till studier i kursen

Sjukvård 200 poäng

vid Nationellt centrum för flexibelt lärande i Norrköping.

Kursen **Sjukvård** (200p) är en **valbar** kurs som ingår i gymnasieskolans omvårdnadsprogram. Kursen innebär en fördjupning av kunskaper om omvårdnad med inriktning mot sjukvård.

Denna studiehandledning avser att tjäna som stöd och vägledning för dina studier i kursen Sjukvård. Det är viktigt att du har möjligheter att dra nytta av dina tidigare erfarenheter och att du fokuserar studierna på sådant som du finner särskilt angeläget.

Vi som författat denna studiehandledning tjänstgör som vårdlärare vid Nationellt centrum för flexibelt lärande i Norrköping och önskar dig lycka till med studierna.

Vi vill också tacka för den hjälp med granskning och faktakunskaper vi fått av Marianne Eldh i Karlskoga.

Vårdlärarna vid Nationellt centrum för flexibelt lärande i Norrköping

Kursmaterial

- Studiehandedning "Sjukvård"
- Kursbok: Sjukvård av Johan Strömberg, Bonnier Utbildning

Kompletterande läromedel finns angivna i litteraturförteckningen i slutet av studiehandedningen.

Sök eventuellt mer information från internetadresser som också finns angivna i slutet av studiehandedningen.

Information kan du också hitta på apotek, vårdcentraler och sjukhus.

Studieråd

- Studera mål och betygskriterier för kursen **Sjukvård**.
- Läs faktakunskaper om studieenhetens innehåll.
- Läs igenom igen och stryk under, anteckna och skriv punkter i marginalen.
- Sök andra källor. Se litteratur- och källförteckning längst bak i studiehandedningen.
- Repetera nyckelorden i respektive studieenhet.
- Gör studiearbeten.
- Ta hjälp av kompendiet " Att studera på distans " som du får med övrigt kursmaterial.

Mål och betygskriterier för kursen enligt Skolverkets anvisningar
Den formella målbeskrivningen för kursen **Sjukvård 200 poäng**
finns i 2000-07 **SkolIFs: 2000:99**.

Mål

Kursen skall ge fördjupade kunskaper om omvårdnad och ge praktisk erfarenhet av sluten eller öppen sjukvård. Kursen skall även ge kunskap om och nödvändig handlingsberedskap i omhändertagande vid skada, svåra samt akuta sjukdomstillstånd.

Kursen skall ge fördjupad kunskap om och förståelse av betydelsen av ett hygieniskt arbetssätt. Kursen skall också ge kunskap om läkemedel Kursen skall ge fördjupad kunskap om organisation av sjukvård i händelse av katastrof och krig.

Efter genomgången kurs skall den studerande

ha kunskap om och insikt i vilken handlingsberedskap som krävs för att omhänderta svårt sjuka och skadade vid akuta situationer

ha kunskap om omvårdnad relaterad till sjukvård och erfarenhet av sluten eller öppen sjukvård

ha kunskap om samt förstå kommunikationens betydelse mellan människor med sjukdomstillstånd och närstående samt personal

ha kunskap om och förstå vikten av att pedagogiskt inspirera och motivera människor till att medverka i rehabiliterande åtgärder

ha kunskap om och uppmärksamma symtom och reaktioner samt förändringar i människors tillstånd

ha kunskap om och förstå vikten av god sjukvårdshygien samt ha erfarenhet av hygieniska arbetsmetoder

ha kunskap om och erfarenhet av samarbete och samverkan inom ett arbetsområde och angränsande verksamheter

ha kunskap om vanligt förekommande medicin-teknisk utrustning och känna till gällande säkerhetsföreskrifter

ha kunskap om sjukvårdens sätt att organisera hjälpinsatser och verka i händelse av katastrof och krig.

Betygskriterier

Godkänd

Eleven beskriver och diskuterar den handlingsberedskap och organisation som krävs för att omhänderta svårt sjuka och skadade människor.

Eleven medverkar med visst stöd och tillsammans med andra i vården av svårt sjuka och skadade.

Eleven redovisar omvårdnad relaterad till olika sjukdomstillstånd.

Eleven uppmärksammar behov vid sjukdomstillstånd samt medverkar och inspirerar till egenvård i olika situationer.

Eleven beskriver samspel mellan människa och miljö vid omhändertagande av svårt sjuka och skadade människor.

Eleven uppmärksammar och diskuterar etiska och miljörelaterade frågeställningar och möter människor i olika vårdsituationer med respekt för människors lika värde.

Väl godkänd

Eleven jämför utifrån organisatoriska och etiska aspekter olika insatser för svårt sjuka och skadade människor.

Eleven bedömer behov av sjukvård och genomför tillsammans med andra sjukvård och begär vid behov adekvat stöd och hjälp.

Eleven rapporterar och dokumenterar med visst stöd utförda handlingar i vården.

Mycket väl godkänd

Eleven reflekterar över och drar slutsatser av hur sammanhang, organisation och förhållningssätt kan påverka omvårdnaden.

Eleven tar initiativ till och prövar alternativa lösningar i komplexa vårdsituationer.

Studiehandledningens uppläggnig

Studieenheter

Studiehandledningen är din vägledning för kursen. Kursen är uppdelad i åtta studieenheter med studiearbeten och uppgifter som ska vara till hjälp för dig att skaffa kunskaper i sjukvård. I varje studieenhet anges syfte och innehåll. Dessa tillsammans med studieenhetens nyckelord ger dig fingervisning om var du ska lägga tonvikten i dina studier.

Syfte

Att grundligt sätta sig in i studieenhetens syfte innebär att klargöra dess mål och mening. Varför ska jag läsa detta? Hur kan jag relatera det till vad jag tidigare kan? Vilken nytta kan jag ha av det i fortsatta studier och/eller yrkesverksamhet?

Nyckelord/begrepp

Ett antal nyckelord anges i varje studieenhet. Dessa ord ger bl.a. en grund för ämnets struktur. Börja med att efter genomläsning av lärobokskapitlen i studieenheten precisera nyckelordens innebörd. Även annan litteratur i ämnet kan vara bra använda som komplettering. Att fördjupa sig i ett ämne innebär att lära sig förstå och hantera ämnesspecifika begrepp, termer, uttryckssätt och metoder samt kunna omsätta kunskaper i praktiskt arbete.

Studiearbeten

I kursen **Sjukvård** ingår **8** studiearbeten. I studieenhet 1 finner du studieanvisning som är gemensam för studiearbete 1-6. Här anges vad du förväntas göra och hur du kan gå tillväga. Du löser uppgifterna med hjälp av litteratur och/ eller andra tillgängliga källor, men glöm inte att också använda dina egna kunskaper och erfarenheter.

Dessa skickas in till CFL i Norrköping för genomgång och bedömning av lärare. Du kan skicka in hand- eller datorskrivet material men glöm inte att skriva ditt namn på de papper du skickar in. Du kan också skicka in studiearbeten med e-post.

Betygsprov

När du genomfört alla studiearbeten ska du planera för betygsprov enligt de anvisningar du fått. Tid för betygsprov får du erbjudande om.

Studier av läroboken, arbetsplatsförlagd utbildning och frågeställningar knutna till de studiearbeten du genomfört ligger till grund för betygsprovet.

Distansläraren

När du studerar på distans har du en distanslärare som kan ge dig stöd och vägledning.

Du kan ta kontakt med din lärare genom telefon, brev eller e-post.

APU / Arbetsplatsförlagd utbildning

Arbetsplatsförlagd utbildning ingår i kursen Sjukvård. Praktikens längd rekommenderas till ca 4 veckor. Kursen Sjukvård är upplagd så att teori och praktik integreras i alla studieenheter. Det är till fördel att under tiden du studerar kursen Sjukvård integrerar APU under hela studietiden.

Du som har yrkeserfarenhet inom detta område kan få tillgodoräkna dig det som APU. Diskutera detta med din lärare på CFL.

Praktikplats för APU kan du själv ordna om du har möjlighet till det. Ta annars kontakt med lärare på CFL. Vår rekommendation är att du så tidigt som möjligt skaffar en praktikplats.

I slutet av denna studiehandledning kan du finna ytterligare information om APU. Undervisningsplan och bedömningspunkter finns som bilagor.

Studieenhet 1

Andningsinsufficiens

Syfte

är att få handlingsberedskap vid andningsinsufficiens relaterat till sjukdomar eller sjukdomstillstånd

- genom att kunna iaktta, observera, bedöma, planera, åtgärda, utvärdera
- genom att kunna dokumentera, informera, rapportera
- genom bemötande och samtal vara stöd till anhöriga.

Innehåll

Omvårdnad och behandling av vårdtagare med andningsinsufficiens.

Nyckelord

Cyanos	Dyspné
Andnöd	Oro/ångest
Lungrtg	Blodgas
Spirometri	PEF
Andningshjälp	Hosthjälp
Syretillförsel	Sugning av luftvägar
Bemötande	
Säkerhetsföreskrifter	
Läkemedel	

Sjukdomar/sjukdomstillstånd som är intressanta i studieenhet 1

Astma
KOL
Revbensfraktur med pneumothorax
Falsk krupp
Hinder i luftvägar

Studieanvisning till studiearbete 1-6

Studera syftet, innehållet och nyckelorden i de olika studieenheterna. Du kommer då få en uppfattning om vad studieenheten handlar om.

Orientera dig om var du kan hitta faktakunskaper i ämnet. Du kan söka i din kursbok, annan litteratur och på Internet.

Nyckelorden är dig till stor hjälp vid instuderingen av studieenhetens innehåll. Dessa ord och begrepp ger dig inriktningen. Nyckelordens betydelse och innebörd är en viktig kunskap för att du ska nå studieenhetens syfte. Varje nyckelord ska inspirera dig till reflektion och analys.

När du har läst in dig i ämnet så kan du kontrollera dina kunskaper genom att göra de övningsuppgifter som finns i din kursbok.

Varje studieenhet tar upp aktuella symtom eller symtombilder. Dessa symtom eller symtombilder finns representerade i flera sjukdomar och sjukdomstillstånd mer eller mindre tydligt.

I respektive studieenhet finner du förslag på sjukdomar som är valda med tanke på studieenhetens syfte, innehåll och nyckelord. Din uppgift är att du ska göra en egen situationsbeskrivning och utgå från ett patientfall med någon av de föreslagna sjukdomarna eller sjukdomstillstånden.

Dessa föreslagna sjukdomar/sjukdomstillstånd är vanliga. Det är viktigt att du har kunskaper om dem alla.

Din uppgift är att

- **välja en patient eller göra ett eget patientfall** som har någon av de i studieenheten föreslagna sjukdomarna. Patienten ska ha det symtom, den symtombild eller sjukdom som presenteras i studieenhetens ”innehåll”. I studieenhet 1 är det andningsinsufficiens, i studieenhet 2 är det medvetlöshet som är symtombilden. I studienhet 5 ska den patient du berättar om ha en akut buk- och tarmsjukdom eller en endokrin sjukdom o.s.v.

Du kan presentera din patient genom att göra en omvårdnadsanamnes enligt VIPS.

- **redogöra för symtombilden**, i relation till den sjukdom, som den patient du valt har, d.v.s vilka symtom hon har samt redogöra för orsaker eller förklaringar till symtomen. I studieenheten är det andningsinsufficiens. Denna deluppgift ska du göra så strukturerad och omfattande så att du skulle kunna använda det som en rapport till en medarbetare.

För att få struktur på vilka omvårdnadsproblem Eva har kan du använda dig av ”Omvårdnadsstatus ” enligt VIPS.

- **sammanfatta Evas problematik** och utforma en omvårdnadsdiagnostik.
- **tänka** ut ett **realistiskt mål med omvårdnaden**.
- **redogöra för** observationer, iakttagelser och vilka kontroller som ska göras.
- **redogöra för omvårdnadsåtgärder**. Du ska föreslå och berätta om hur du som blivande undersköterska utför dem och motivera varför. För att du ska kunna hjälpa patienten utifrån ett helhetsperspektiv är det bra att utgå från en omvårdnadsmodell förslagsvis VIPS eller Henderssons 14 punkter. Se bilagorna 4 och 6.
(Om du använder dig av VIPS så ingår ”Observationer” som sökord i ”Omvårdnadsåtgärder.”)
- **utvärdera dina omvårdnadsåtgärder** och tänka efter om dessa leder till förbättring och tillfrisknande, om inte, varför?
- **ange** och beskriva utförandet av de undersökningar och provtagningar samt behandlingar som är aktuella i respektive studiearbete.

När det gäller ovanstående undersökningar, provtagningar och behandlingar så förutsätter dessa medicinsk/teknisk utrustning. Medicinsk/teknisk utrustning är ju hjälpmedel för att kunna ge patienten vård och behandling. Det är därför viktigt att du som blivande undersköterska är insatt i funktion, och dess användning samt säkerhetsföreskrifter för att kunna utöva god omvårdnad.

Utbildning och träning av medicinsk/teknisk apparatur ingår i den arbetsplatsförlagda utbildningen APU.

När du gjort din studieuppgift så skickar du in den till din lärare på CFL i Norrköping.

Förslag på hur du kan arbeta med studiearbetena 1 - 6 finns som bilaga.

Studieenhet 2

Medvetslöshet

Syfte

är att få handlingsberedskap vid medvetslöshet relaterat till sjukdomar eller sjukdomstillstånd

- genom att kunna iaktta, observera, bedöma, planera, åtgärda, utvärdera
- genom att kunna dokumentera, informera, rapportera
- genom bemötande och samtal vara stöd till anhöriga.

Innehåll

Omvårdnad och behandling av vårdtagare med olika tillstånd av medvetslöshet. Förberedelser och eftervård av olika undersökningar.

Nyckelord

Huvudvärk	Skallskador
Medvetenhet	Vakenhet
Kramper	Förlamning
Pupillförändringar	Blödningar
Pulskontroll	Blodtryckskontroll
Andningskontroll	Paresschema
Röntgen	Datortomografi
Ögonbottenundersökning	Lumbalpunktion
Läkemedel	

Sjukdomar som är intressanta i studieenhet 2

Hjärnhinneinflammation
Hjärnskakning
Blödningar i hjärnan

Studiearbete 2. Se studieanvisning i studienhet 1.

Studieenhet 3

Vätskerubbningar

Syfte

är att få handlingsberedskap vid vätskerubbningar relaterat till sjukdomar eller sjukdomstillstånd

- genom att kunna iaktta, observera, bedöma, planera, åtgärda, utvärdera
- genom att kunna dokumentera, informera, rapportera
- genom bemötande och samtal vara stöd till anhöriga

Innehåll

Omvårdnad och behandling av vårdtagare vid vätskerubbningar

Nyckelord

Vätskebalans	Tillförsel/förluster
Intorkning	Övervätskning
Provtagning urin	Perspiratio insensibilis
Provtagning blod	Vätskebalansprover
Elektrolytbalans	Parenteral vätsketillförsel
Dränage	Kateter à demeure
Dialysbehandling	Transplantationsbestämmelser
Ödem	Accites
Trötthet	Andfåddhet

Sjukdomar som är intressanta i studieenhet 3

Hjärtinsufficiens
Njurinsufficiens
Lungödem

Studiearbete 3. Se studieanvisning i studienhet 1.

Studieenhet 4

Smärta

Syfte

är att få handlingsberedskap vid smärttillstånd relaterat till sjukdomar eller sjukdomstillstånd

- genom att kunna iaktta, observera, bedöma, planera, åtgärda, utvärdera
- genom att kunna dokumentera, informera, rapportera
- genom bemötande och samtal vara stöd till anhöriga.

Innehåll

Omvårdnad och behandling av vårdtagare med smärta.

Nyckelord

Akut smärta	Långvarig smärta/kronisk
Fantomsmärta	Smärtsymtom
Smärtimpuls	Smärtreflex
Smärttyp	Smärttröskel
VAS-skalan	Smärtbehandling
Akupunktur	TNS
Smärtlindrande läkemedel	Injektion
Delegering	Läkemedelshantering
Medicinpump	

Sjukdomar som är intressanta i studieenhet 4

Gallsten
Njursten
Ileus
Valfri sjukdom med smärta

Studiearbete 4. Se studieanvisning i studienhet 1.

Studieenhet 5

Akuta buk- och tarmsjukdomar Endokrina sjukdomar

Syfte

är att få handlingsberedskap vid buk- och tarmsjukdomar med akut förlopp samt ämnesomsättningsrubbningsr

- genom att kunna iaktta, observera, bedöma, planera, åtgärda, utvärdera
- genom att kunna dokumentera, informera, rapportera
- genom bemötande och samtal vara stöd till anhöriga.

Innehåll

Omvårdnad och behandling av vårdtagare med akuta buk - tarmsjukdomar och endokrina sjukdomar.

Nyckelord

Kost	Motion
Riskfaktorer	Information
Hypothyreos	Hyperthyreos
Insulinpenna	Hormoner
Insulin	Hypoglykemi
Hyperglykemi	Kapillärprovtagning
Dränage	Hinder i tarmen
Buuskador	Brädhård buk
Gasbildningar	Inga gaser
Rektoskopi	Buköversikt
Bukobs	Obstipation
Gastroskopi	Coloskopi
Kräkning	Illamående
Sondnäring	Duodenalsond
Näring och energi	Provtagning faeces
Urinprov	Läkemedel
Sväljningssvårigheter	Omvårdnadsaspekter

Sjukdomar som är intressanta i studieenhet 5

Inflammationssjukdomar i tarmen
Akuta buksjukdomar
Diabetes
Struma

Studiearbete 5. Se studieanvisning i studienhet 1.

Studieenhet 6

Frakturer, leddskador, bränn- och köldskador

Syfte

är att få handlingsberedskap vid skador i skelett och leder samt skador orsakade av brand och köld

- genom att kunna iaktta, observera, bedöma, planera, åtgärda, utvärdera
- genom att kunna dokumentera, informera, rapportera
- genom bemötande och samtal vara stöd till anhöriga.

Innehåll

Omvårdnad och behandling av vårdtagare vid akut omhändertagande med frakturer, leddsjukdomar, bränn- och köldskador. Förebygga kontrakturer och tryckskador.

Nyckelord

Frakturlära	Öppen och sluten fraktur
Reposition	Fixation
Kontrakturer	Infektion
Brännskada	Köldskada
Infektionsprofylax	LABC
Tryckskador	Felställning
Allmän nedkylning	9% - regeln
Gipsföreskrifter	Delhud-fullhudskada
Röntgen	Sårvård

Sjukdomar som är intressanta i studieenhet 6

Arthros
Lårbensfraktur
Brännskada
Allmän nedkylning

Studiearbete 6. Se studieanvisning i studienhet 1.

Studieenhet 7

Pre- och postoperativ vård

Syfte

är att kunna handla vid pre- och postoperativ vård

- genom att kunna iaktta, observera, bedöma, planera, åtgärda, utvärdera
- genom att kunna dokumentera, informera, rapportera
- genom bemötande och samtal vara stöd till anhöriga.

Innehåll

Omvårdnad och övervakning av vårdtagare inför operation och eftervård.

Nyckelord

Provtagning av blod	Blodgrupp
Fasta	Hygien
Rakning	Nutrition
Premedicinering	Sänglägeskomplikationer
Emboli	Pneumoni
Desinfektion	Sterilisering
EKG	Övervakning
Röntgen - hjärt och lung	Psykosociala förberedelser
Infektionsrisk	Parenteral näringstillförsel/ infusion
Sårvård	Narkos

Studiearbete 7

Studieanvisning till studiearbete 7

Studera syftet, innehållet och nyckelorden i studieenheten. Du kommer då att få en uppfattning om vad studieenheten handlar om.

Orientera dig om var du kan hitta faktakunskaper i ämnet. Du kan söka i din kurslitteratur, annan litteratur och internet.

Nyckelorden är dig till stor hjälp vid instuderingen av studieenhetens innehåll. Dessa ord och begrepp ger dig inriktningen. Nyckelordens betydelse och innebörd är en viktig kunskap för att du ska nå studieenhetens syfte. Varje nyckelord ska inspirera dig till reflektion och analys.

När du läst in dig i ämnet kan du kontrollera dina kunskaper genom att göra övningsuppgifterna som finns i din kursbok.

Din uppgift är att

göra en situationsbeskrivning utifrån ett patientfall. Patientfallet, **en patient som ska opereras** ska vara så valt att du kan tillämpa denna studieenhets syfte, innehåll och nyckelbegrepp.

Utifrån den patient du valt ska du beskriva den pre- och postoperativa omvårdnaden och övervakningen. **Tänk på att motivera dina handlingar.**

Skriftlig uppgift.

Studieenhet 8

Katastrof och krig

Syfte

är att få handlingsberedskap vid katastrof och krig och ha kunskap om organisationens hjälpinsatser inom och utom sjukvårdsinstitutioner

- genom att kunna iaktta, observera, bedöma, planera, åtgärda, utvärdera
- genom att kunna dokumentera, informera, rapportera
- genom bemötande och samtal vara stöd till anhöriga.

Innehåll

Ha kunskap om sjukvårdens sätt att organisera hjälpinsatser och verka i händelse av katastrof och krig.

Nyckelord

Första hjälpen	L-ABC-E
HLR	Medicinsk katastrof
Organisation på skadeplats	Organisation på sjukhus
Organisation på den enskilda vårdavdelningen	Katastrofpärm
Organisation på akutavdelningen	Ambulans
Samarbete	Samverkan
Krishjälp	Anhörigstöd
Sekretess	Mediaintresse

Studiearbete 8

Studieanvisning till studiearbete 8

Studera syftet, innehållet och nyckelorden i studieenheten. Du kommer då att få en uppfattning om vad studieenheten handlar om.

Orientera dig om var du kan hitta faktakunskaper i ämnet. Du kan söka i din kurslitteratur (kap 13-15), annan litteratur och på internet.

Nyckelorden är dig till stor hjälp vid instuderingen av studieenhetens innehåll. Dessa ord och begrepp ger dig inriktningen. Nyckelordens betydelse och innebörd är en viktig kunskap för att du ska nå studieenhetens syfte. Varje nyckelord ska inspirera dig till reflektion och analys.

När du läst in dig i ämnet kan du kontrollera dina kunskaper genom att göra övningsuppgifterna som finns i din kursbok.

Din uppgift är att

- 1 redovisa vilka åliggande och vilken beredskap sjukvårdsinrättningar har i händelse av ett stort antal inkommande skadade personer.
- 2 redovisa hur verksamheten på skadeplats organiseras.
- 3 redovisa hur verksamheten organiseras på sjukhus om det måste göra sig berett för ett stort antal skadade personer.

Denna uppgift kan vara lämplig att genomföra som någon eller några dagars fältstudie på en akutavdelning på sjukhus, ambulans eller brandförsvaret för att på så sätt få insyn i verksamheten.

Därefter ska du skicka in en skriftlig redovisning på punkt 1-3 till din lärare på CFL.

Information om Arbetsplatsförlagd utbildning APU

Litteratur

Sjukvård Bonniers Utbildning

Som komplement till din kurslitteratur i det praktiska arbetet finns på din praktikplats tillgång till sådant material, såsom Metodbok, Författningshandbok, böcker, broschyrer och anvisningar. I Författningshandboken hittar du alla aktuella lagar och författningar som är viktigt för verksamheten t.ex. Hälso- och sjukvårdslagen, Delegeringslagen, Sekretesslagen m.m. Se litteraturförteckning, s. 26.

Vad handlar APU om?

Syftet med APU är att praktiskt tillämpa grundläggande omvårdnad. APU ska ge möjlighet till övning och träning av omvårdnadsuppgifter som är betydelsefulla för att som vårdare kunna möta vårdtagarens behov.

Mål för APU

- Kunna, utifrån patientens fysiska, psykiska, sociala och kulturella perspektiv, medverka i att bedöma, planera, genomföra och utvärdera samt dokumentera vård/omvårdnad relaterat till patientens sjukdom eller sjukdomssituation.
- Kunna medverka i omvårdnad, övervakning och behandling som är relaterad till vårdtagarens behov och situation samt kunna använda vanligt förekommande medicinsk-teknisk utrustning och beakta gällande säkerhetsföreskrifter.
- Kunna kommunicera med patient, närstående och ansvarig vårdpersonal.
- Kunna samarbeta och samverka inom egna området och angränsande verksamheter samt förstå betydelsen av detta.

Nyckelbegrepp

Handlingsberedskap
Arbetsmiljö
Kommunikation
Etiskt förhållningssätt
Ergonomi
Självbestämmande
Hjälpmedel
Delegering
Provtagningar
Akuta situationer
Rehabilitering

Svårt sjuka
Vårdmiljö
Samarbete
Hygieniska aspekter
Aseptik
Integritet
Säkerhet
Sekretess
Undersökningar
Observation
Övervakning

Arbetsplatsförlagd utbildning (APU)

Arbetsplatsförlagd utbildning ger dig möjlighet att tillämpa teoretisk kunskap och öka din färdighet i praktiska moment. Detta leder till att du blir förtrogen med omvårdnadsarbetet. Praktikplatsen är skolans förlängda arm. På praktikplatsen kommer du att få en handledare som ska vara dig till stöd och hjälp. För att du ska få en så bra praktiktid som möjligt förväntas av dig att du själv har tänkt ut vad du skulle önska att lära.

Utifrån målen i undervisningsplanen för APU ska du tänka ut mål som är konkreta och som kan hjälpa dig att få de kunskaper som du behöver för att utöva god omvårdnad. När du formulerat dina egna mål ska du presentera dem för din handledare. Tillsammans kan ni då lägga upp en arbetsplan för din APU.

Undervisningsplan för APU

Undervisningsplan för APU (se bilaga 1) finns som vägledning för dig och din handledare på arbetsplatsen. Undervisningsplanen anger mål och syfte och vilken kunskapsnivå du ska ha uppnått vid kursens slut. För att du ska få ut så mycket som möjligt av din praktikperiod är det lämpligt att du konstruerar dina egna arbetsmål. Dina arbetsmål måste vara tydliga och inom ramen för undervisningsplanens mål. Dessa mål anger vad du vill lära och ger anvisningar om hur praktiken ska läggas upp och planeras. Målen är riktmärket vid utvärdering och bedömning.

När du skriver dina egna mål kan du fundera på följande: Vad kan jag redan? Vad vill jag lära mig? Vilket vill jag i första hand lära mig? Det du redan kan behöver du inte öva så mycket på.

Målen bör vara så formulerade så att de

- talar om vilka resultat som ska uppnås
- talar om vilken kvalitet det ska vara på resultatet t:ex kännedom om, kunna, orienterad o.s.v.
- går att uppnå
- går att svara på
- går att utvärdera.

Exempel på hur undervisningsplanen kan konkretiseras till arbetsmål

Undervisningsplanens mål ser ut så här

- Kunna medverka i att bedöma, planera, (genomföra) samt dokumentera omvårdnad relaterat till patientens sjukdom eller sjukdomstillstånd.

Dina egna mål kan se ut så här

- Jag vill utifrån en patient få göra en bedömning av hans/hennes vårdbehov och planera åtgärder.
- Jag vill kunna hjälpa omsorgstagaren att fungera i det dagliga livet genom exempelvis träna att tvätta sig och klara sina toabestyr.

Ytterligare exempel från undervisningsplanen

- Studerande förstår betydelsen av att personal kan lyssna och vara lyhörd för vård- och omsorgstagarnas behov och önskemål.

Ditt mål

- Jag vill träna mig att lyssna och bli lyhörd för vårdtagarnas önskningar och behov som t.ex. att ge personen möjlighet att umgås med andra människor.

Målen tillämpning på arbetsplatsen

Du och din handledare på din praktik ska tillsammans gå igenom målen och jämföra dem med undervisningsplanens intentioner och arbetsplatsens resurser. Saknas resurser och moment på just den praktikplatsen du är placerad kan du vända dig till andra avdelningar eller praktikplatser.

Utvärdering/Bedömning av studerandes praktik (se bilaga 2)

Utvärdering ska pågå under hela utbildningstiden. I utvärderingssituationen berättar du hur du lyckats nå dina mål och din handledare ger respons på detta. Insatsen bedöms utifrån dina egna mål och undervisningens intentioner ett par gånger under praktikperioden.

Studieanvisning för APU

- Studera undervisningsplanen för APU, bilaga 1. Bekanta dig med ”bedömningspunkterna”. Se bilaga 2.
- Undervisningsplanen ger dig information om var det är lämpligt att göra praktiken. Undervisningsplanen är ditt styrdokument.

Kontakta din praktikplats och din handledare. Skriv dina egna arbetsmål. Du får gärna kontakta din CFL- lärare som kan hjälpa dig. I slutet av studiehandledningen finns ett brev som du kan ta med till din handledare. Se bilaga 3.

- Presentera dina mål för din handledare som kan bedöma om målen går att nå på din praktikplats och ligger i linje med undervisningsplanens mål.

Arbetsuppgifterna ska ses i ett sammanhang och med ett helhetsperspektiv. Hur uppgiften utföres har stor betydelse för vårdtagarens välbefinnande. Viktigt är ditt bemötande med vårdtagaren.

Litteraturförteckning

- Arnér, Staffan *Underlag för smärtanalys*
Astra läkemedel
- Mossberg *Praktisk vätsketerapi*
Almqvist och Wiksell 1994
- Blomkvist, I m.fl *Om kirurgiska sjukdomar*
Liber Utbildning 1990
- Björklund, Borsin *Sjukvårdsteknik*
Liber Utbildning 1988
- Eckerdahl, G *Smärta och smärtbehandling*
Novartis läkemedel, tfn 08 - 732 32 00
- Ehnfors, M *Omvårdnad i patientjournalen*
Thorell-Ekstrand, I FOU-Rapport 38
Vårdförbundet SHSTF 1992
- Hedner, T *Metodbok för sjukvårdsarbete*
Natur och kultur
- Hendersson, V *Grundprinciper för patientvårdande verksamhet*
- Isaksson, M *Smärtlindring = Livskvalitet*
Artikel i Sjukskötersketidningen
1/98 s. 1-6
- Jansson, E m.fl *Vårdboken*
Esselte studium 1990
- Lind, L *Akutmedicin*
Liber
- Lindehag, A-G *Om medicinska sjukdomar*
Liber Utbildning 1990
- Matell, Reichard *Akutmedicin*
Lunds Studentlitteratur
- Stordalen, J *Hygien i vårdarbetet*
Studentlitteratur
- Wilow, K *Författningshandbok 2001*
Liber

Några internetadresser

www.medicallink.se

Svensk hemsida med information om allt som rör hälso- och sjukvården.

www.sos.se

Socialstyrelsens hemsida. Information om lagstiftning och aktuella författningar.

www.spri.se/spriline.htm

SPRI:s Bibliotek och utredningsbank, Sveriges ansvarighetsbibliotek för hälso- och

sjukvård. Aktuella artiklar och författningar kan sökas här.

www.passagen.se

Telias hemsida. Välj "Sök info". Du kan sedan välja den vanligaste sökmotorn Alta Vista. På den kan du sedan skriva in vad du söker t.ex. diabetes, smärta, etc. Det är ett bra sätt att snabbt få tag i information som man inte har adress till.

www.fass.se

Undervisningsplan APU

Kurs: Sjukvård

Kursen skall ge fördjupade kunskaper om omvårdnad med inriktning mot akutsjukvård där tonvikten ska läggas på handlingsberedskap, omhändertagande och omvårdnad vid akut/svår sjukdom/skada.

Övergripande mål för APU

Kunna, utifrån patientens fysiska, psykiska, sociala och kulturella perspektiv, medverka i att bedöma, planera, genomföra och utvärdera samt dokumentera vård/omvårdnad relaterat till patientens sjukdom eller sjukdomssituation.

Kunna medverka i omvårdnad, övervakning och behandling som är relaterad till vårdtagarens behov och situation samt kunna använda vanligt förekommande medicinsk-teknisk utrustning och beakta gällande säkerhetsföreskrifter.

Kunna kommunicera med patient, närstående och ansvarig vårdpersonal.

Kunna samarbeta och samverka inom egna området och angränsande verksamheter samt förstå betydelsen av detta.

Kunna identifiera tecken på kriser och psykiska tillstånd. Kunna förstå och tillämpa begreppet empati, kunna bemöta och förhålla sig till varje enskild vårdtagare enligt gällande lagar.

Innehåll

Allmänna omvårdnadsuppgifter

Utföra god allmän omvårdnad av vårdtagarens individuella vårdbehov utifrån fysiska, psykiska, sociala och kulturella perspektiv, så att komplikationer förebyggs och hälsa samt livskvalitet befrämjas.

Utföra rehabiliterande omvårdnadsinsatser.

Vara med i att utforma en god vårdmiljö för vårdtagaren.

Använda hygieniska och ergonomiska arbetsmetoder enligt rådande bestämmelser.

Medverka vid bedömning, vårdplanering, genomförande, utvärdering, dokumentation samt planering och förberedelser för hemgång.

Vara med i omvårdnad av svårt sjuk och döende patient samt omhändertagande av död.

Specifika omvårdnadsuppgifter

Iaktta, övervaka, registrera reaktioner och förändringar av vårdtagarens tillstånd när det gäller andning, cirkulation, temperatur, närings- och vätskebalans, hud och slemhinnor relaterat till vårdtagarens sjukdom.

Ge omvårdnad till patienter med aktivitets- och sysselsättningsbehov, sömn- och vakenhetsrubbnings, medvetenhetsrubbnings, smärta, kramper relaterat till patientens allmänmänskliga behov.

Medverka vid provtagningar och undersökningar av urin, faeces, blod, sputum, näs- och svalgsekret samt se sambandet mellan diagnostik och sjukdom.

Medverka och ge omvårdnad till vårdtagaren vid syrgasbehandling och sugbehandling, rtg-förberedelser och eftervård, servering av måltider, utdelning av läkemedel.

Utföra och ge omvårdnad till vårdtagaren vid kateterisering, KAD, blåssköljning, förbandsläggning, injektiongivning.

Allmänna kunskaper om och beredskap för att kunna vid behov assistera samt medverka vid omvårdnaden. Sondnedläggning och sondmatning, punktioner, endoskopier.

Många av ovanstående uppgifter kanske inte finns möjlighet att få praktisera. Det är då lämpligt att skaffa sig en teoretisk beredskap i ämnet.

Kommunikation

Kommunisera med vårdtagare, närstående och personal.

Delta och medverka vid informationsgivning till vårdtagare och rapportering till arbetslag.

Samarbete

Samarbeta och samverka i arbetslaget.

Samarbeta med vårdtagare, närstående och organisationer.

Samarbeta med kommun och landsting för planering av fortsatt vårdboende och särskilda insatser.

Förhållningssätt i omvårdnadsarbetet

Lyssna och vara lyhörd för vårdtagarens behov och önskemål.

Leva sig in i och bemöta vårdtagaren på ett förtroendegivande sätt.

Ge vårdtagaren ett livsutrymme så att han/hon får känna sig värdefull och delaktig.

Iaktta föreskrifter och lagar för att nå kvalitet i vård- och omsorgsarbetet.

Omvårdnad - Sjukvård

Bedömningsunderlag för APU i kurs Sjukvård

Stud. namn

Praktikplats

Handledare

Period: ÅrVeckor

Till dig/er som är handledare

Din/er bedömning är en av grunderna till ett kursbetyg. Det är viktigt för den studerande att deras betyg baseras både på den skolförlagda och den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen.

Under APU-perioden bör handledare och studerande träffas vid några tillfälle för samtal och diskutera bedömningspunkterna, förslagsvis halvtid och i slutet av praktiken.

Övergripande mål för denna APU

Kunna utifrån vårdtagarens fysiska, psykiska, sociala och kulturella perspektiv medverka i att bedöma, planera, genomföra och utvärdera samt dokumentera vård/omvårdnad relaterat till vårdtagarens sjukdom eller sjukdomssituation.

Kunna medverka i specifik omvårdnad som är relaterat till vårdtagarens behov och situation samt kunna använda vanligt förekommande medicinsk-teknisk utrustning och beakta gällande säkerhetsföreskrifter.

Kunna kommunicera med patient, närstående och ansvarig vårdpersonal.

Kunna samarbeta och samverka inom egna området och angränsande verksamheter samt förstå betydelsen av detta.

Bedömning		Namn: _____	

1 Den studerandes deltagande i det allmänna omvårdnadsarbetet			
☐ Bristande deltagande trots handledning	☐ Deltager med handledning och med godtagbar kvalitet i vardagliga situationer	☐ Deltager relativt självständigt och med god kvalitet i vardagliga situationer	☐ Deltager självständigt och med utmärkt kvalitet även i svåra och nya situationer
2 Den studerandes deltagande i specifika omvårdnadsuppgifter			
☐ Bristande deltagande trots handledning	☐ Deltager med handledning och med godtagbar kvalitet i vanligt förekommande situationer	☐ Deltager relativt självständigt och med god kvalitet i vanligt förekommande situationer	☐ Deltager självständigt och med utmärkt kvalitet även i svåra och nya situationer
3 Den studerandes förmåga till kontakt och kommunikation med vårdtagare, närstående och personal			
☐ Bristande bemötande trots handledning	☐ God förmåga med handledning	☐ Självständig och med god förmåga i vardagliga situationer	☐ Utmärkt förmåga även i svåra och nya situationer
4 Den studerandes samarbete och samverkan i arbetslaget			
☐ Bristande samarbete trots handledning	☐ Deltager med handledning i samarbetet	☐ Med visst stöd gott samarbete och samverkan	☐ Utmärkt samarbete och samverkan
5 Den studerandes förmåga att reflektera över förhållningssätt och etiska frågeställningar i mötet mellan människor med tillämpning av empati			
☐ Bristande förmåga trots handledning	☐ God förmåga med handledning i vardagliga situationer	☐ Självständig och med god förmåga i vardagliga situationer	☐ Utmärkt förmåga även i svåra och nya situationer

Eventuella kommentarer till bedömningen _____

Datum _____

Handledarens underskrift

Den studerandes underskrift

Till handledare och kontaktpersoner

Kurs: Sjukvård, 200 poäng

Distansutbildning

Information om den studerandes arbetsplatsförlagda utbildning

Med detta brev vill vi på Nationellt centrum för flexibelt lärande ge lite information och samtidigt framhålla att din medverkan i utbildningen har ett stort värde.

Studerande har en eller flera handledare som hjälper och stödjer den studerande under APU och ansvarar för bedömningen. Du/ni som handledare har viktiga kunskaper som är mycket värdefulla för våra studerande.

APU kan läggas upp, som heltids- eller deltidslösning efter diskussion med lärare och handledare. Om man tänker sig heltid så kan ett riktmärke vara ca 4 veckor och ca 35 timmar/dag. Den studerande ska följa handledarens schema så mycket som möjligt.

Den studerande informerar själv om utbildningen och dess mål enligt undervisningsplanen för APU. Den studerande sätter upp personliga mål för APU-tiden där utgångspunkten är undervisningsplanen. Tillsammans med handledaren justeras målen efter arbetsplatsens resurser. Studiebesök utanför huvudarbetsplatsen kan bli aktuella för att uppnå målen.

Bedömningen av studerandes insatser och förmåga görs tillsammans med handledare utifrån den studerandes och undervisningsplanens mål. Det är alltid bra om delaktighet i bedömningen från flera personer som arbetat tillsammans med den studerande.

Nationellt centrum för flexibelt lärande erbjuder distansstudier där den studerande själv tar ansvar i planeringen av sin utbildning. Vi hoppas att du vill medverka till att praktiken ger den studerande egenansvar och tillit. Likaså hoppas vi att det inte kommer att medföra alltför mycket merarbete för dig och dina medarbetare.

Vi står givetvis alltid till ditt förfogande om det behövs. Det är bara att ringa till oss om det är något som du undrar över. Vi ser fram emot ett trevligt samarbete med dig och dina medarbetare.

Med vänlig hälsning

CFL-lärarna

Hendersons ”14 punkter”

- 1 Att hjälpa patienten att andas.
- 2 Att hjälpa patienten äta och dricka.
- 3 Att hjälpa patienten med uttömningar.
- 4 Att hjälpa patienten att inta lämplig kroppsställning när han går, sitter eller ligger, att växla ställning.
- 5 Att hjälpa patienten till vila och sömn.
- 6 Att hjälpa patienten med lämpliga kläder samt med av- och påklädning.
- 7 Att hjälpa patienten hålla kroppstemperaturen inom normala gränser.
- 8 Att hjälpa patienten hålla sig ren och välvårdad samt att skydda huden.
- 9 Att hjälpa patienten undvika faror i omgivningen samt att skydda andra mot skador som patienten eventuellt kan vålla, såsom infektioner och våldshandlingar.
- 10 Att hjälpa patienten meddela sig med andra och ge uttryck för sina önskemål och känslor.
- 11 Att hjälpa patienten utöva sin religion och att leva i enlighet med sin uppfattning om rätt och orätt.
- 12 Att hjälpa patienten att utföra arbete eller skapande verksamhet.
- 13 Att ge patienten möjlighet till förströelse och avkoppling.
- 14 Att hjälpa patienten att lära.

Bilaga 5

Förslag

Detta är ett förslag på hur du kan arbeta med studiearbetena i kursen sjukvård.

Studiearbete 5 Patientfall

Eva Sandgren 71-03-04 - 0101
A-gatan 9, Degerfors

Datum 2001-09-01

Eva är 30 år. Hon kommer till akutmottagningen vid 10-tiden. Hon klagar över smärtor mitt i buken. Hon mår illa och har kräkts flera gånger hemma. Hon vill inta ha någon mat och har inte ätit på 12 timmar, endast lite saft. Hon är ledsen, blek och medtagen. Eva har inte haft någon diarré. Hon har inte heller haft avföring inom det senaste dygnet. Hon har feber vid ankomsten, 38.2 och läkaren palperar magen och finner att den är relativt hård. Eva känner ömhet i höger bukhalva. När läkaren palperar i ändtarmsöppningen så visar det sig att ömheten troligtvis kommer från höger bukhalva.

Omvårdnadsanamnes

Intagning

Smärtor mitt i buken, mår illa och har kräkts, har inte ätit på 12 timmar. Smärtan började för ca ett dygn sedan med diffusa smärtor i mellangärdet.

Hälsosituation

Tidigare frisk, med undantag av vanliga förkylningar och influenser. Regelbunden motion och friskvård.

Överkänslig

Penicillin.

Vårdhistoria

Inkom till vårdcentral i Degerfors, varefter hon omedelbart remitterades till Karlskoga sjukhus akutintag. Eva har vårdats på sjukhus -98 i samband med kejsarsnitt vid andra barnets födelse.

Social bakgrund

Eva är gift och har två flickor 7 och 3 år. Evas svärmor bor på gården och hon har nu hand om barnen.

Livsstil

Älskar promenader ute i naturen och är aktiv i Degerfors missionsförsamling. Familjen har lantbruk.

Omvårdnadsstatus

Kommunikation

Inga problem för Eva att förmedla sina tankar och önsningar. Hon säger att hon vill veta allt som de gör och planerar. Vid inkomsten är Eva trött och medtagen. Hon säger inte så mycket, men lyssnar.

Andning

Andning u.a. Kroppstemperaturen är förhöjd till 38.2 vid inkomsten.

Cirkulation

Förklaring: Temperaturen ökar vid inflammatoriska tillstånd och om den är kombinerad med buksmärtor kan man misstänka något bukorgan som orsak. Temperaturens nivå kan hjälpa till att diagnostisera. Vanligtvis ger blindtarmsinflammation lindrig temperaturstegring medan t.ex. bukhinneinflammation ger mycket hög feber.

Nutrition

Känner sig illamående och och kräks. Eva har inte ätit på 12 timmar, endast druckit lite saft.

Detta förstärker misstanken på att det är något fel på mag- och tarmkanalen. Det kan vara stopp eller inflammation, och förekommer nästan alltid vid akuta buksjukdomar.

(Utseendet och mängden kan också ha betydelse här och bör kunna beskrivas.)

Elimination

Har inte haft någon avföring sista dygnet, men väl gaser.

Förklaring: Vid akuta buksjukdomar kan allt från helt stopp till diarré förekomma. Inflammation i tarmen eller näraliggande organ kan göra att buken blir uppsvälld och hård. Vid inflammation så blir det ett försvårat avflöde för blod och lymfa. Tarmslemhinnan gör att den svullnar. Det blir trångt i tarmen och kan också påverka omkringliggande organ.

Eftersom Eva inte har ätit eller druckit på ett dygn och har kräkts så har det inte heller samlats så mycket avföring eller gett tarmperistaltiken något att arbeta med, dessutom brist på vätska. Eva har kissat som vanligt, något mindre och mer koncentrerat.

Hud

Varm och fuktig.

På grund av temperaturstegringen blir huden varm och avger vätska som gör att den blir fuktig. Huden blir mer känslig för tryckskador.

Aktivitet

Behöver hjälp till toa. Eva ligger hopkrupen i sängen och rör sig litet.

På grund av smärtan har Eva inskränkt rörlighet. Detta rörelsemönster är vanligt om bukhinnan är inflammerad eller påverkad av näraliggande bukorgans inflammationer.

Sömn

Svårt att sova vid smärta.

Smärta

Ömhet i höger bukhalva. Den ökar om man trycker in vänster sida och hastigt släpper trycket. Vid rektalundersökning är smärtekänslan starkast vid tryck åt höger.

Smärtan är ett mycket viktigt symptom. Den är belägen oftast där den sjukliga förändringen finns.

Psykosocialt

Eva är ledsen och trött och är orolig för vad hon har för sjukdom, men f.ö. lugn med tanke på att hon vet att barnen har det bra.

Det är viktigt med ett socialt nätverk. Det kan vara till god hjälp vid sjukdom och tvärtom om det inte finns.

Andligt

Eva känner sig trots allt vid gott mod. Hon har en grundtrygghet i sin tro.

Välbefinnande

Hon vet att det är många som tänker på henne.

Sammanfattande omvårdnadsdiagnos

Eva har en molande smärta som vandrar, svårt att äta, dricka och röra på sig r/t misstänkt inflammation eller stopp i bukorganen l/t trötthet, orkeslöshet, oro, risk för komplikationer. Symtomen ger misstanke på appendicit.

Omvårdnads mål

Att Eva ska bli smärtfri.

Delmål

Att så fort diagnos är fastställd vidtagna aktuell åtgärd. Eva inlägges som bukobs och ev. operation bör göras inom några timmar.

Omvårdnadsåtgärder

Observation

Viktigt att observera och undersöka för att kunna ställa en diagnos.

Observationerna måste göras regelbundet och se hur sjukdomen utvecklas. Smärtstillande ska helst inte ges innan man vet vad det är eftersom man kan ta bort viktiga symtom.

Smärtan

Smärtan är ihållande och molande i buken och strålar ner mot höger sida.

Det är viktigt att följa smärtans lokalisation, hur den strålar och vandrar. Vid inflammatoriska processer är det molvärk.

Temperatur, puls och blodtryck

kontrolleras regelbundet.

Kroppstemperatur ökar vid inflammatoriska tillstånd. Pulsen ökar vid ökad kroppstemperatur eftersom stigande temperatur kräver mera energi. Feber kan också vara ett tecken på smärta. Vid svåra smärtor och vid vätskebrist kan blodtrycket sjunka, vilket också ger information om allmäntillståndet.

Urin och vattenkastning

Urinmätning och kontroll av urinens färg, utseende och ev. svårigheter vid urinkastning.

Buksmärtor kan också orsakas av sjukdom i urinorganen. Det är därför viktigt att observera.

Tarmfunktion

Kontroll av avföring, frekvens och utseende samt gaser.

Vid bukobs är detta en viktig kontroll som kan hjälpa till att diagnostisera. Vid stopp upphör avföring och gaser.

Kräkning

Kontroll av innehåll och frekvens, ev. D-sond.

Vid stopp i tarmen kan det bli stora mängder. Vid blödningsningar kan kräkningen se ut som kaffesump.

Medverkan / Information

Eva vill veta allt som händer henne och hon vill vara med i planeringen, vilket vårdpersonalen är noga med att göra. Eva och hennes närmaste blir informerade om att hon inte får äta eller dricka per os förrän diagnosen är fastställd.

Stöd

Eva behöver någon att samtala med, tar sig tid och lyssnar på hennes önsningar och behov. Hon vill inte vara ensam när hon har ont. Hennes make kan vara hos henne.

Miljö

Eva placeras på vårdavdelningen i ett eget rum. Hon vill ha telefon. Hon vill lyssna på musik som hon tycker om och som har lugnande inverkan på henne.

Skötsel

Eva behöver hjälp med avtvättning och byte av skjorta och sängkläder vid behov. Eva behöver hjälp att vända sig. Det är också viktigt att huden är torr, ren och sval.

Eva uppmanas att skölja munnen men inte dricka.

När Eva kräks behöver hon få hjälp. Det är viktigt att hon får känna sig fräsch.

Eva behöver hjälp för att komma till toa.

Speciell omvårdnad

Provtagning

Blod

CRP

Vita blodkroppar, kan tas som venprov eller kapillärprov.

Vid inflammation har man ett ökat antal vita blodkroppar. Normalt har man ca 4500 - 6000/mm.

Vätskebalansprover, venprov för att kontrollera salter och näring i blodet.

Urin

Protein - *kan påvisa infektioner i urinvägar.*

Röda blodkroppar - *vid infektion eller skador i urinvägarna.*

Vita blodkroppar och bakterier - *vid infektion*

Vätska och näring

För att korrigera balansen i blodet mellan vätska och näring så ger man det som behövs genom dropp. Detta medför att det är viktigt att mäta vätska och urin och göra regelbundna kontroller av blodets innehåll.

Utvärdera dina omvårdnadsåtgärder

Det är viktigt att du försöker tänka dig in i din patients situation och fundera på om dessa omvårdnadsåtgärder leder till förbättring och tillfrisknande.

För att kunna ställa diagnos på Bukobs

Utöver den omvårdnad som sjuksköterskor och vårdpersonal kan bidra med är det viktigt med

Läkarundersökning

Inspektion - av buken och patientens allmäntillstånd

Palpation - kontrollera om buken är mjuk eller om det finns tecken på tumörer och abcesser.

Auskultation - tarmljud - kan man göra med stetoskop. Om tarmen är tyst, då finns inga tarmrörelser.

Gyn.undersökning.

Endoscopier

Rektalundersökning: palpation

Rectoscopering

Coloscopi

Gastroscopi

Röntgen

Buköversikt

Passagertg

Colonrtg

Välj ut de undersökningar och provtagningar som kan vara aktuella i Evas fall och redogör för förberedelser, hur undersökningen går till och hur Eva omhändertas efter undersökningen. (När det gäller andra undersökningar och provtagningar som är intressanta inom detta område så får du se detta som din egen inläring och ta ansvar för den. Du måste vara beredd att få frågor om allt som finns i de olika studieenheter.)

Du ska också kontrollera syftet och nyckelorden för att se om du har de kunskaper som behövs för att kunna denna del av kursen.